



Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 19 december 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2000/31/EG – Informationssamhällets tjänster – Direktiv 2006/123/EG – Tjänster – Sammanförande av hyresvärdar, både företag och privatpersoner, som förfogar över bostäder för uthyrning med personer som söker denna typ av inkvartering – Kvalificering – Nationell lagstiftning som underkastar utövandet av fastighetsmäklaryrket vissa restriktioner – Direktiv 2000/31/EG – Artikel 3.4 b andra strecksatsen – Skyldighet att anmäla åtgärder som begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster – Underlåtenhet att anmäla åtgärder – Rättsverkan – Straffrättsligt förfarande där enskilt anspråk har framställs”

I mål C-390/18,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal de grande instance de Paris (Förstainstansdomstolen i Paris, Frankrike) genom beslut av den 7 juni 2018, som inkom till domstolen den 13 juni 2018, i brottmålet

X,

ytterligare deltagare i rättegången:

YA,

Airbnb Ireland UC,

Hôtelière Turenne SAS,

Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP),

Valhotel,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts, vice ordföranden R. Silva de Lapuerta, avdelningsordförandena A. Arabadjiev, E. Regan, P. G. Xuereb och L. S. Rossi samt domarna E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, D. Šváby (referent) och N. Piçarra,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: handläggaren V. Giacobbo-Peyronnel,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 januari 2019,

* Rättegångsspråk: franska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Airbnb Ireland UC, genom D. Van Liedekerke, O. W. Brouwer och A.A.J. Pliego Selie, advokaten,
- Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP), genom B. Quentin, G. Navarro och M. Robert, avocats,
- Frankrikes regering, genom E. de Moustier och R. Coesme, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, J. Vláčil och T. Müller, samtliga i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom M. J. García-Valdecasas Dorrego, i egenskap av ombud,
- Luxemburgs regering, inledningsvis genom D. Holderer, därefter av T. Uri, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom L. Malferrari, É. Gippini Fournier och S.L. Kalèda, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 30 april 2019 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EGT L 178, 2000, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett brottmål mot X, vilket bland annat rör hantering av medel från förmedlings- och förvaltningsverksamhet avseende fast egendom och affärsrörelser, av en person som saknar yrkeslegitimation.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 98/34

- 3 I artikel 1 första stycket punkt 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 1998, s. 37), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998 (EGT L 217, 1998, s. 18) (nedan kallat direktiv 98/34) föreskrivs följande:

"I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

2. *tjänst*: alla informationssamhällets tjänster, det vill säga tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

I denna definition avses med

- *på distans*: tjänster som tillhandahålls utan att parterna är närvarande samtidigt,
- *på elektronisk väg*: en tjänst som sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av utrustning för elektronisk behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och som i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel,
- *på individuell begäran av en tjänstemottagare*: en tjänst som tillhandahålls genom överföring av uppgifter på individuell begäran.

...”

Direktiv (EU) 2015/1535

4 Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 2015, s. 1) upphävdes och ersattes direktiv 98/34 från och med den 7 oktober 2015.

5 I artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535 föreskrivs följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

b) *tjänst*: alla informationssamhällets tjänster, det vill säga tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

I denna definition avses med

- i) *på distans*: tjänster som tillhandahålls utan att parterna är närvarande samtidigt,
- ii) *på elektronisk väg*: en tjänst som sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av utrustning för elektronisk behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och som i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel,
- iii) *på individuell begäran av en tjänstemottagare*: en tjänst som tillhandahålls genom överföring av uppgifter på individuell begäran.

En vägledande förteckning över tjänster som inte omfattas av denna definition finns i bilaga I.”

6 I artikel 5.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av artikel 7 ska medlemsstaterna omedelbart till kommissionen överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter, såvida inte föreskriften utgör endast en överföring av den fullständiga texten till en internationell eller europeisk standard, då det är tillräckligt med information om den aktuella standarden. De ska också till kommissionen redovisa skälen till varför det är nödvändigt att utfärda en sådan teknisk föreskrift, om dessa skäl inte redan framgår av utkastet.

...”

- 7 Av artikel 10 andra stycket i direktiv 2015/1535 framgår att hänvisningar till direktiv 98/34 numera ska förstås som hänvisningar till direktiv 2015/1535.

Direktiv 2000/31

- 8 Skäl 8 i direktiv 2000/31 har följande lydelse:

”Syftet med detta direktiv är att skapa en rättslig ram för att säkerställa fri rörlighet för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna och inte att harmonisera det straffrättsliga området som sådant.”

- 9 I den lydelse av direktiv 2000/31 som gällde innan direktiv 2015/1535 trädde i kraft definierades i artikel 2 a ”informationssamhällets tjänster” som tjänster i den mening som avses i artikel 1 första stycket punkt 2 i direktiv 98/34. Efter det att direktiv 2015/1535 trätt i kraft måste denna hänvisning anses avse artikel 1.1 b i sistnämnda direktiv.

- 10 I artikel 2 h i direktiv 2000/31 föreskrivs följande:

”h) *det samordnade området*: de krav som har fastställts i medlemsstaternas rättssystem och som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster, oberoende av om de är av allmän natur eller särskilt utformade för dem.

i) Det samordnade området gäller de krav som tjänsteleverantören måste uppfylla när det gäller

- startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om behörighet, tillstånd eller anmälningar,
- utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om tjänsteleverantörens beteende, kvaliteten på eller innehållet i tjänster, inbegripet sådana krav som är tillämpliga på reklam och avtal, eller krav som gäller tjänsteleverantörens ansvar.

ii) Det samordnade området omfattar inte krav såsom

- krav som är tillämpliga på varor som sådana,
- krav som är tillämpliga på leverans av varor,
- krav som är tillämpliga på tjänster som inte tillhandahållits på elektronisk väg.”

- 11 Artikel 3.2 och 3.4–3.6 i direktivet har följande lydelse:

”2. Medlemsstaterna får inte av skäl som omfattas av det samordnade området begränsa den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat.

...

4. Medlemsstaterna får vidta åtgärder för undantag från punkt 2 när det gäller någon av informationssamhällets tjänster om följande villkor uppfylls:

a) Åtgärderna skall

- i) vara nödvändiga av någon av följande anledningar:
 - den allmänna ordningen, i synnerhet förebyggande, utredning, upptäckt och åtal av brott, inbegripet skydd av minderåriga och bekämpning av hets mot personer på grund av ras, kön, religion eller nationalitet samt kränkningar av enskilda personers mänskliga värdighet,
 - skydd av folkhälsan,
 - allmän säkerhet, inbegripet skydd av nationell säkerhet och försvar,
 - skydd av konsumenter, inbegripet investerare,
 - ii) vidtas med avseende på någon av informationssamhällets tjänster som är till förfång för de mål som avses i punkt i eller utgör en allvarlig risk för att dessa mål inte uppnås,
 - iii) vara proportionerliga i förhållande till dessa mål.
- b) Innan ifrågavarande åtgärder vidtas och utan [att] det påverkar domstolsförfaranden, inbegripet förberedande förhandlingar och åtgärder som vidtas inom ramen för en brottsutredning, skall medlemsstaten
- ha uppmanat den medlemsstat som avses i punkt 1 att vidta åtgärder, varpå denna senare medlemsstat inte vidtagit några åtgärder eller endast vidtagit otillräckliga åtgärder,
 - ha anmält till kommissionen och till den medlemsstat som avses i punkt 1 sin avsikt att vidta sådana åtgärder.

5. Medlemsstaterna kan i brådskande fall göra undantag från de villkor som anges i punkt 4 b. I sådana fall skall åtgärderna snarast möjligt anmälas till kommissionen och till den medlemsstat som avses i punkt 1 med uppgift om varför medlemsstaten bedömer fallet vara brådskande.

6. Utan att åsidosätta medlemsstaternas möjlighet att vidta och fullfölja ifrågavarande åtgärder skall kommissionen snarast möjligt undersöka huruvida de anmälda åtgärderna är förenliga med gemenskapsrätten. Om den kommer fram till att åtgärden är oförenlig med gemenskapsrätten skall kommissionen uppmana medlemsstaten i fråga att avhålla sig från att vidta de planerade åtgärderna eller skyndsamt avbryta vidtagna åtgärder.”

Direktiv 2006/123/EG.

- ¹² I artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 2006, s. 36) föreskrivs följande:

”Om bestämmelserna i detta direktiv [strider] mot en bestämmelse i en annan gemenskapsrättsakt som reglerar specifika frågor rörande tillträde till och utövande av en tjänsteverksamhet inom särskilda områden eller för särskilda yrken, skall bestämmelsen i den andra gemenskapsrättsakten ges företräde och tillämpas på dessa särskilda områden eller yrken. ...”

Fransk rätt

- 13 I artikel 1 i loi no 70–9, du 2 janvier 1970, réglementant les conditions d'exercice des activités relatives à certaines opérations portant sur les immeubles et les fonds de commerce (lag nr 70–9 av den 2 januari 1970 om villkor för verksamhet i samband med vissa transaktioner rörande fast egendom och affärsrörelser) (JORF av den 4 januari 1970, s. 142), i den lydelse som var tillämplig på omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad Hoguet-lagen), föreskrivs följande:

”Bestämmelserna i denna lag ska tillämpas på fysiska eller juridiska personer som regelbundet ägnar sig åt eller bistår, även vid sidan av sin huvudverksamhet, transaktioner som rör andra personers egendom och som avser följande:

1° köp, försäljning, eftersökning, byte, uthyrning eller andrahandsuthyrning, oavsett om det rör sig om säsongsutyrning eller ej, möblerat eller ej, eller bebyggd eller obebyggd mark;

...”

- 14 I artikel 3 i denna lag föreskrivs följande:

”Den verksamhet som avses i artikel 1 får endast utövas av fysiska eller juridiska personer som innehar yrkeslegitimation utfärdad för en sådan period och på de villkor som fastställts genom dekret av Conseil d'État [Högsta förvaltningsdomstolen], av ordföranden på den regionala industri- och handelskammaren eller av ordföranden på industri- och handelskammaren i departementet Île-de-France. Yrkeslegitimationen ska innehålla information om vilka transaktioner dessa fysiska eller juridiska personer får utföra. ...

Denna legitimation kan endast utfärdas för fysiska personer som uppfyller följande villkor:

1° Personen uppvisar yrkesmässig lämplighet.

2° Personen har en ekonomisk garanti som möjliggör återbetalning av medel ...

3° Personen har tecknat ansvarsförsäkring som täcker de ekonomiska konsekvenserna av skadeståndsansvar för fel i yrkesutövningen.

4° Det föreligger inga hinder eller förbud mot att utöva ...

...”

- 15 I artikel 5 i lagen anges följande:

”De personer som avses i artikel 1 och som mottar [eller] innehar penningbelopp ... ska uppfylla de villkor som fastställs genom dekret av Conseil d'État [(Högsta förvaltningsdomstolen)], i synnerhet formkraven avseende att föra register och utfärda kvitton och andra skyldigheter som följer av tillståndet.”

- 16 Artikel 14 i lagen har följande lydelse:

”Till fängelse i sex månader och böter på 7 500 euro döms den som:

- a) regelbundet ägnar sig åt eller bistår, även vid sidan av sin huvudverksamhet, sådana transaktioner som avses i artikel 1, utan att inneha den legitimation som föreskrivs i artikel 3, eller efter att ha återlämnat sin legitimation eller underlåtit att återlämna sin legitimation efter det att behörig myndighet förordnat att denna legitimation ska återlämnas;

...”

17 I artikel 16 i Hoguet-lagen föreskrivs följande:

”Till fängelse i två år och böter på 30 000 euro döms den som:

1° mottar eller innehar, i varje egenskap och på varje sätt, i samband med de transaktioner som avses i artikel 1, alla typer av penningmedel, tillgångar, växlar eller andra värdepapper

a) i strid med artikel 3, eller

b) i strid med villkoren i artikel 5 för innehav av dokument och utfärdande av kvitton när dessa dokument och kvitton krävs enligt lag.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 18 Airbnb Ireland UC, som är ett bolag bildat enligt irländsk rätt med säte i Dublin (Irland), ingår i Airbnb-koncernen, som består av flera bolag vilka direkt eller indirekt ägs av Airbnb Inc (Förenta staterna). Airbnb Ireland erbjuder en elektronisk plattform vars syfte är att, mot ersättning, i flera länder, särskilt i Frankrike, sammanföra, å ena sidan, hyresvärdar, både företag och privatpersoner, som förfogar över bostäder för uthyrning med, å andra sidan, personer som söker sådan inkvartering. Airbnb Payments UK Ltd, som är ett bolag bildat enligt Förenade kungarikets rättsordning med säte i London (Förenade kungariket), tillhandahåller å sin sida online-betaltjänster inom ramen för denna kontaktförmedling och har hand om koncernens betalningsverksamhet i Europeiska unionen. Airbnb France SARL, ett bolag bildat enligt fransk rätt, som är leverantör till Airbnb Ireland, har till uppgift att göra reklam för denna plattform riktad till användare på den franska marknaden, bland annat genom reklamkampanjer riktade till speciella målgrupper.
- 19 Utöver denna tjänst som består i att sammanföra uthyrare med hyresgäster med hjälp av den elektroniska plattformen som centraliserar anbuden, erbjuder Airbnb Ireland uthyrarna ett antal andra tjänster, såsom en mall där innehållet i uthyrarnas erbjudande definieras, en fotograferingstjänst, som tillval, och en ansvarsförsäkring och en skadegaranti på 800 000 euro, också som tillval. Företaget tillhandahåller också uthyrarna ett frivilligt verktyg för uppskattning av priset för att hyra den bostad de erbjuder, med hänsyn till det genomsnittliga priset på marknaden enligt denna plattform. Om en uthyrare accepterar en hyresgäst, gör hyresgästen en överföring till Airbnb Payments UK motsvarande den aktuella hyran på vilket tillkommer 6–12 procent av beloppet som betalning för avgifter och den tjänst som tillhandahålls av Airbnb Ireland. Airbnb Payments UK innehar penningmedlen för uthyrarens räkning och 24 timmar efter det att hyresgästen har fått tillgång till bostaden utbetalas de till uthyraren genom en överföring, vilket således säkerställer att hyresgästen får en garanti för att bostaden existerar och att uthyraren garanteras betalning. Slutligen har Airbnb Ireland infört ett system där uthyraren och hyresgästen kan lämna ett omdöme enligt ett system med noll till fem stjärnor, och detta omdöme finns tillgänglig på den aktuella elektroniska plattformen.
- 20 Av de förklaringar som lämnats av Airbnb Ireland framgår att det i praktiken går till så att en internetanvändare som söker en inkvartering att hyra kopplar upp sig mot den elektroniska plattformen Airbnb, anger den plats han eller hon vill bege sig till, samt den tidsperiod och det antal personer som sökningen avser. På denna grundval tillhandahåller Airbnb Ireland internetanvändaren en förteckning över tillgängliga bostäder som motsvarar dessa kriterier, i syfte att vederbörande ska göra sitt val bland dessa och boka inkvarteringen online.

- 21 I detta sammanhang ingår användarna av den elektroniska plattformen i fråga, oavsett om de är uthyrare eller hyresgäster, ett avtal med Airbnb Ireland för användningen av denna plattform och med Airbnb Payments UK för de betalningar som genomförs via nämnda plattform.
- 22 Den 24 januari 2017 gjorde Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP) (Föreningen för yrkesmässig logi och turism) en anmälan om brott med framställande av enskilt anspråk. Anmälan gällde bland annat utövande av förmedlings- och förvaltningsverksamhet avseende fast egendom och affärsrörelser utan yrkeslegitimation enligt Hoguet-lagen för perioden 11 april 2012–24 januari 2017.
- 23 Till stöd för sin anmälan har nämnda förening gjort gällande att Airbnb Ireland inte endast sammanför två parter med hjälp av plattformen Airbnb, utan även erbjuder sådana kompletterande tjänster som kännetecknar förmedlingsverksamhet i samband med fastighetstransaktioner.
- 24 Till följd av anmälan utfärdade åklagaren vid Tribunal de grande instance de Paris (Förstainstansdomstolen i Paris, Frankrike), den 16 mars 2017, en stämningsansökan avseende, bland annat, hantering av medel för förmedlingsverksamhet och verksamhet bestående i förvaltning av fast egendom och affärsrörelser, av en person som saknar yrkeslegitimation, i strid med Hoguet-lagen, för perioden 11 april 2012–24 januari 2017.
- 25 Airbnb Ireland har bestritt att bolaget hade bedrivit verksamhet som fastighetsmäklare och gjort gällande att Hoguet-lagen inte kan tillämpas, eftersom den inte är förenlig med direktiv 2000/31.
- 26 I detta sammanhang önskar undersökningsdomaren vid Tribunal de grande instance de Paris (Förstainstansdomstolen i Paris) få klarhet i huruvida den tjänst som tillhandahålls av Airbnb Ireland ska kvalificeras som en av ”informationssamhällets tjänster”, i den mening som avses i nämnda direktiv, och, om så är fallet, huruvida direktivet utgör hinder för att Hoguet-lagen tillämpas på bolaget i det nationella målet, eller om nämnda direktiv tvärtom inte utgör hinder för att hålla Airbnb Ireland straffrättsligt ansvarigt med stöd av denna lag.
- 27 Mot denna bakgrund beslutade undersökningsdomaren vid Tribunal de grande instance de Paris (Förstainstansdomstolen i Paris) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1) Omfattas de tjänster ... Airbnb Ireland tillhandahåller i Frankrike via en elektronisk plattform som drivs från Irland av den frihet att tillhandahålla tjänster som föreskrivs i artikel 3 i [direktiv 2000/31]?
- 2) Är det möjligt att mot ... Airbnb Ireland göra gällande de bestämmelser som anges i [Hoguet-lagen], genom vilka utövandet av yrket som fastighetsmäklare i Frankrike begränsas?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till prövning

- 28 Airbnb Ireland har gjort gällande att den hänskjutande domstolen har gjort en felaktig bedömning när den ansett att Airbnb Irelands verksamhet omfattas av tillämpningsområdet för Hoguet-lagen. Den franska regeringen har under förhandlingen gett uttryck för samma ståndpunkt.
- 29 Enligt fast rättspraxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då

det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 22 juni 2010, Melki och Abdeli, C-188/10 och C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 27).

- 30 Såsom den franska regeringen i huvudsak har medgett innebär i förevarande fall det faktum att den hänskjutande domstolen har ställt frågan huruvida bestämmelserna i Hoguet-lagen kan göras gällande gentemot Airbnb Ireland, att den hänskjutande domstolen underförstått anser att den förmedlingstjänst som bolaget tillhandahåller omfattas av denna lags materiella tillämpningsområde.
- 31 Det är inte uppenbart att den tolkning som den hänskjutande domstolen gör av Hoguet-lagen är utesluten enligt ordalydelsen i de nationella bestämmelser som nämns i beslutet om hänskjutande (se, analogt, dom av den 22 juni 2010, Melki och Abdeli, C-188/10 och C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 28).
- 32 Airbnb Ireland har vidare gjort gällande att beskrivningen av den franska nationella lagstiftningen i beslutet om hänskjutande är kortfattad och att andra bestämmelser i denna lagstiftning borde ha beaktats i beslutet. Kommissionen anser för sin del att nämnda beslut saknar tillräckliga uppgifter om de faktiska omständigheterna.
- 33 I förevarande fall ges i beslutet om hänskjutande en kortfattad men precis redogörelse för relevanta nationella bestämmelser liksom för bakgrunden till målet och målets art. Av detta följer att den hänskjutande domstolen på ett tillräckligt tydligt sätt har klargjort såväl den faktiska som den rättsliga bakgrunden till sina frågor om tolkning av unionsrätten och att den har gett EU-domstolen alla nödvändiga uppgifter för att denna ska kunna ge ett användbart svar på begäran (dom av den 23 mars 2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, punkt 19).
- 34 Under dessa omständigheter kan förevarande begäran om förhandsavgörande inte avvisas i sin helhet.

Inledande anmärkningar

- 35 AHTOP och kommissionen har i sina yttranden gjort gällande att den lagstiftning som är i fråga i det nationella målet inte enbart ska bedömas mot bakgrund av direktiv 2000/31, utan även mot bakgrund av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 2005, s. 22) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 2007, s. 1).
- 36 Det ska erinras om att det enligt det förfarande för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF ankommer på EU-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, som gör det möjligt för den domstolen att avgöra det mål som den ska pröva. EU-domstolen kan härvidlag utifrån samtliga uppgifter som den nationella domstolen har lämnat, och i synnerhet utifrån skälen i beslutet om hänskjutande, avgöra vilka bestämmelser och principer i unionsrätten som behöver tolkas med hänsyn till saken i det nationella målet, i syfte att omformulera de frågor som hänskjutits till den och tolka alla bestämmelser i unionsrätten som de nationella domstolarna behöver för att avgöra de mål som de ska pröva, även om dessa bestämmelser inte är uttryckligen angivna i dessa frågor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 juli 2015, Abcur, C-544/13 och C-545/13, EU:C:2015:481, punkterna 33 och 34, och där angiven rättspraxis).

- 37 Det ankommer emellertid uteslutande på den nationella domstolen att fastställa föremålet för de frågor som den avser att ställa till EU-domstolen. När det inte framgår av själva begäran att en sådan omformulering är nödvändig kan således EU-domstolen inte på begäran av någon av de berörda som nämns i artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol pröva frågor som den nationella domstolen inte har ställt. Om den nationella domstolen mot bakgrund av hur tvisten utvecklar sig skulle anse det nödvändigt att erhålla ytterligare uppgifter om tolkningen av unionsrätten, ankommer det på den att på nytt inge en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juni 2015, Berlington Hungary m.fl., C-98/14, EU:C:2015:386, punkt 48 och där angiven rättspraxis).
- 38 I förevarande fall, och i avsaknad av en hänvisning till direktiven 2005/36 och 2007/64 i tolkningsfrågorna eller av några ytterligare förklaringar i beslutet om hänskjutande som kan kräva att EU-domstolen tar ställning till tolkningen av nämnda direktiv för att ge ett användbart svar till den nationella domstolen, saknas det anledning för EU-domstolen att pröva argumenten avseende nämnda direktiv, vilket skulle leda till att innehållet i de frågor som hänskjutits till den ändrades.

Den första frågan

- 39 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 2 a i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att en förmedlingstjänst som, med hjälp av en elektronisk plattform, har till syfte att mot ersättning föra samman potentiella hyresgäster med yrkesmässiga eller icke-yrkesmässiga uthyrare som erbjuder kortvariga inkvarteringstjänster, samtidigt som även ett antal andra tjänster tillhandahålls via plattformen, såsom en mall där innehållet i uthyrarnas erbjudande definieras, en fotograferingstjänst, en ansvarsförsäkring och en skadegaranti, ett hjälpmedel för att uppskatta priset för en inkvartering eller betaltjänster för dessa inkvarteringstjänster, ska kvalificeras som en av "informationssamhällets tjänster" vilken omfattas av direktiv 2000/31.
- 40 Domstolen påpekar inledningsvis att den verksamhet som är i fråga i det nationella målet omfattas av begreppet tjänst i den mening som avses i artikel 56 FEUF och i direktiv 2006/123, vilket inte har bestritts av vare sig någon av parterna eller av andra berörda som deltagit i förevarande förfarande.
- 41 Det ska emellertid erinras om att enligt artikel 3.1 i direktiv 2006/123 ska direktivet inte tillämpas om dess bestämmelser strider mot med en bestämmelse i en annan unionsrättsakt som reglerar specifika frågor rörande tillträde till och utövande av en tjänsteverksamhet inom särskilda områden eller för särskilda yrken.
- 42 För att avgöra huruvida en sådan tjänst som den som är i fråga i det nationella målet omfattas av direktiv 2006/123, såsom AHTOP och den franska regeringen har gjort gällande, eller tvärtom av direktiv 2000/31, såsom Airbnb Ireland, den tjeckiska och den luxemburgska regeringen samt kommissionen har gjort gällande, ska det fastställas huruvida en sådan tjänst ska kvalificeras som en av "informationssamhällets tjänster" i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 2000/31.
- 43 Härvidlag, och med hänsyn till den tidsperiod under vilken de omständigheter förelåg som avses med den anmälan som ingetts av AHTOP och i det straffrättsliga förfarandet, där ett enskilt anspråk har fastställts, som är anhängigt vid den hänskjutande domstolen, hänvisade definitionen av begreppet "informationssamhällets tjänster" som avses i artikel 2 a i direktiv 2000/31 först till artikel 1 första stycket punkt 2 i direktiv 98/34 och därefter, från och med den 7 oktober 2015, till artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535. Denna definition har emellertid inte varit föremål för någon ändring i samband med ikraftträdandet av direktiv 2015/1535 den 7 oktober 2015, varför EU-domstolen i förevarande dom endast kommer att hänvisas till sistnämnda direktiv.

- 44 Enligt artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535 omfattar begreppet informationssamhällets tjänster ”tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare”.
- 45 I förevarande fall har den hänskjutande domstolen, såsom framgår av punkt 18 ovan, angett att den tjänst som är i fråga i det nationella målet har till syfte att, med hjälp av en elektronisk plattform, mot ersättning sammanföra potentiella hyresgäster med yrkesmässiga eller icke-yrkesmässiga uthyrare som tillhandahåller kortvariga inkvarteringstjänster, för att de förstnämnda personerna ska kunna boka en inkvartering.
- 46 Av detta följer att denna tjänst tillhandahålls mot ersättning, och detta även om den provision som Airbnb Payments UK tar ut endast tas ut från hyresgästen och inte även från uthyraren.
- 47 Eftersom sammanförandet av uthyraren och hyresgästen sker via en elektronisk plattform utan att, å ena sidan, förmedlingsföretaget, och, å andra sidan, uthyraren eller hyresgästen är närvarande samtidigt, utgör vidare tjänsten en tjänst som tillhandahålls på distans och på elektronisk väg. Inte i något skede i förfarandet för ingående av avtal mellan, å ena sidan, Airbnb Ireland eller Airbnb Payments UK, och, å andra sidan, uthyraren eller hyresgästen, kommer parterna i kontakt med varandra på något annat sätt än via den elektroniska plattformen Airbnb.
- 48 Den berörda tjänsten tillhandahålls slutligen på individuell begäran av tjänstemottagarna, eftersom den förutsätter både att uthyraren laddar upp en annons på nätet och att den hyresgäst som är intresserad av denna annons gör en individuell begäran.
- 49 En sådan tjänst uppfyller således de fyra kumulativa villkor som avses i artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535 och utgör följaktligen i princip en av ”informationssamhällets tjänster” i den mening som avses i direktiv 2000/31.
- 50 Såsom parterna och andra berörda som deltagit i förevarande förfarande har anfört har domstolen emellertid slagit fast att även om en förmedlingstjänst som uppfyller samtliga dessa villkor i princip utgör en tjänst som är skild från den efterföljande tjänst som den är hänförlig till, och följaktligen ska kvalificeras som en av ”informationssamhällets tjänster”, så förhåller det sig på annat sätt om det visar sig att denna förmedlingstjänst utgör en integrerad del av en helhetstjänst som huvudsakligen består av en tjänst som omfattas av en annan rättslig kvalificering (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 december 2017, Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15, EU:C:2017:981, punkt 40).
- 51 I förevarande fall har AHTOP i princip gjort gällande att den tjänst som tillhandahålls av Airbnb Ireland utgör en integrerad del av en helhetstjänst som huvudsakligen består i att tillhandahålla inkvartering. Härvidlag anser AHTOP att Airbnb Ireland inte endast sammanför två parter med hjälp av den elektroniska plattformen Airbnb, utan även erbjuder sådana kompletterande tjänster som kännetecknar förmedlingsverksamhet i samband med fastighetstransaktioner.
- 52 Den förmedlingstjänst som Airbnb Ireland tillhandahåller är visserligen avsedd att möjliggöra uthyrning av en bostad, och det är utrett att denna uthyrning omfattas av direktiv 2006/123, men de kopplingar som finns mellan dessa tjänster är inte av sådan beskaffenhet att det motiverar att det är uteslutet att kvalificera nämnda förmedlingstjänst som en av ”informationssamhällets tjänster”, och följaktligen inte medför att det är uteslutet att tillämpa direktiv 2000/31 på nämnda tjänst.
- 53 En sådan förmedlingstjänst är nämligen avskiljbar från själva fastighetstransaktionen, eftersom den inte enbart syftar till ett omedelbart tillhandahållande av inkvartering, utan snarare – på grundval av en strukturerad förteckning över de bostäder som finns tillgängliga på den elektroniska plattformen Airbnb och som motsvarar de kriterier som angetts av de personer som söker kortvarig inkvartering – till att tillhandahålla ett verktyg som underlättar ingåendet av avtal som avser framtida transaktioner.

Det är upprättandet av en sådan förteckning avsedd att användas av såväl uthyrare som förfogar över bostäder för uthyrning som av de personer som söker denna typ av inkvartering som är det väsentliga kännetecknet för den elektroniska plattform som drivs av Airbnb Ireland.

- 54 Sammanställningen av erbjudandena med hjälp av en enhetlig presentation, med verktyg för sökning, lokalisering och jämförelse av erbjudandena, utgör härvidlag, på grund av dess betydelse, en tjänst som inte kan betraktas som en accessorisk del av en helhetstjänst som omfattas av en annan rättslig kvalificering, närmare bestämt tillhandahållande av inkvartering.
- 55 Dessutom är en sådan tjänst som den som tillhandahålls av Airbnb Ireland inte, vare sig ur synvinkeln för de hyresgäster eller för de uthyrare som använder tjänsten, på något sätt oundgänglig för tillhandahållandet av inkvarteringstjänster. Både hyresgäster och uthyrare förfogar nämligen över ett stort antal andra kanaler, av vilka vissa har varit tillgängliga under lång tid, såsom fastighetsmäklare, småannonser (i pappers- eller elektroniskt format), eller webbplatser för fastighetsuthyrning. Enbart den omständigheten att Airbnb Ireland konkurrerar direkt med sistnämnda kanaler genom att tillhandahålla sina användare, det vill säga såväl uthyrarna som hyresgästerna, en nyskapande tjänst som grundar sig på särdragen för en kommersiell verksamhet i informationssamhället, gör det inte möjligt att dra slutsatsen att denna tjänst är oundgänglig för tillhandahållandet av inkvartering.
- 56 Slutligen framgår det varken av beslutet om hänskjutande eller av handlingarna i målet att Airbnb Ireland vad gäller de hyror som begärs av de uthyrare som använder Airbnbs plattform fastställer dessa hyror eller sätter ett tak för dem. På sin höjd ställer Airbnb Ireland till deras förfogande ett frivilligt verktyg för uppskattning av priset för uthyrningen av den bostad de erbjuder med hänsyn till det genomsnittliga priset på marknaden enligt denna plattform, vilket innebär att uthyraren är ensam ansvarig för fastställandet av hyran.
- 57 Härav följer att en förmedlingstjänst såsom den som tillhandahålls av Airbnb Ireland inte i sig kan anses utgöra en integrerad del av en helhetstjänst som huvudsakligen består i att tillhandahålla inkvartering.
- 58 De andra tjänster som nämns i punkt 19 ovan, betraktade tillsammans eller var och en för sig, påverkar inte denna slutsats. Sådana tjänster är tvärtom av accessorisk karaktär, eftersom uthyrarna inte efterfrågar tjänsten i sig utan tjänsten för dem endast är ett medel för att på bästa sätt åtnjuta den förmedlingstjänst som tillhandahålls av Airbnb Ireland eller för att erbjuda inkvarteringstjänster under bästa möjliga förhållanden (se, analogt, dom av den 21 februari 2008, Part Service, C-425/06, EU:C:2008:108, punkt 52, dom av den 10 november 2016, Baštová, C-432/15, EU:C:2016:855, punkt 71, och dom av den 4 september 2019, KPC Herning, C-71/18, EU:C:2019:660, punkt 38).
- 59 Detta gäller, för det första, även den omständigheten att Airbnb Ireland, utöver sin verksamhet bestående i att sammanföra uthyrare med hyresgäster via den elektroniska plattformen Airbnb, tillhandahåller uthyrarna en mall i vilken innehållet i uthyrarnas erbjudande definieras, en tillvalstjänst för fotografering av den uthyrda bostaden och ett system för betygsättning av uthyrare och hyresgäster som är tillgängliga för framtida uthyrare och hyresgäster.
- 60 Sådana verktyg ingår i det delningstänkande som kännetecknar förmedlingsplattformar, vilka å ena sidan gör det möjligt för de som söker inkvartering att göra ett välinformerat val mellan de bostäder som erbjuds av uthyrarna på plattformen, och å andra sidan, för uthyrarna att vara till fullo informerade i fråga om hur seriösa de potentiella hyresgäster är som de kan komma att ha affärsförbindelser med.
- 61 Detta är också fallet när det gäller den omständigheten att Airbnb Payments UK, som är ett bolag i Airbnb-koncernen, åtar sig att uppbära hyresbeloppen från hyresgästerna och därefter överföra dem till uthyrarna på det sätt som anges i punkt 19 ovan.

- 62 Sådana betalningssätt, som ett stort antal elektroniska plattformar har gemensamt, utgör ett verktyg för att säkerställa transaktionerna mellan uthyrare och hyresgäster, och förekomsten av dem kan inte i sig ändra själva beskaffenheten av förmedlingstjänsten, i synnerhet när sådana betalningssätt inte direkt eller indirekt åtföljs av en kontroll över priserna för inkvarteringstjänsterna, såsom har konstaterats i punkt 56 ovan.
- 63 Inte heller den omständigheten att Airbnb Ireland erbjuder uthyrarna en skadegaranti och, som valfritt tillägg, en ansvarsförsäkring, kan påverka den rättsliga kvalificeringen av den förmedlingstjänst som tillhandahålls via nämnda plattform.
- 64 Inte ens sammantagna kan de tjänster, oavsett om de är valfria eller inte, vilka tillhandahålls av Airbnb Ireland och som nämnts i punkterna 59–63 ovan, föranleda någon annan bedömning än att den förmedlingstjänst som detta bolag tillhandahåller är avskiljbar, och följaktligen ska anses vara en av "informationssamhällets tjänster", utan att därigenom väsentligen förändra tjänstens specifika kännetecken. Det skulle för övrigt vara paradoxalt om sådana accessoriska mervärdestjänster som en elektronisk plattform erbjuder sina kunder, bland annat för att skilja sig från sina konkurrenter, i avsaknad av ytterligare omständigheter, skulle kunna leda till en ändring av beskaffenheten, och följaktligen den rättsliga kvalificeringen, av den verksamhet som bedrivs via denna plattform, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 46 i sitt förslag till avgörande.
- 65 Dessutom, och i motsats till vad AHTOP och den franska regeringen har hävdad, kan de sätt på vilka en sådan förmedlingstjänst fungerar som den som tillhandahålls av Airbnb Ireland inte likställas med den förmedlingstjänst som var aktuell i de mål som avgjordes genom domen av den 20 december 2017, Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:981, punkt 39), respektive genom domen av den 10 april 2018, Uber France (C-320/16, EU:C:2018:221, punkt 21).
- 66 Utöver den omständigheten att nämnda domar rörde det specifika sammanhang som utgörs av lokal persontransport på vilken artikel 58.1 FEUF är tillämplig och att de tjänster som tillhandahålls av Airbnb Ireland inte är jämförbara med de tjänster som var i fråga i de mål som avgjordes genom de domar som nämns i föregående punkt, är det inte på grundval av de accessoriska tjänster som anges i punkterna 59–63 ovan visat att det förelegat en kontrollnivå som motsvarar den som domstolen konstaterade förelåg i nämnda domar.
- 67 Domstolen slog således fast i de domarna att Uber utövade ett bestämmande inflytande över villkoren för hur förare som inte är yrkesförare tillhandahåller transporttjänsten genom att använda den applikation som detta bolag ställt till deras förfogande (dom av den 20 december 2017, Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15, EU:C:2017:981, punkt 39, och dom av den 10 april 2018, Uber France, C-320/16, EU:C:2018:221, punkt 21).
- 68 De omständigheter som den hänskjutande domstolen har hänvisat till, och som det erinrats om i punkt 19 ovan, gör det emellertid inte möjligt att fastställa att Airbnb Ireland utövar ett sådant bestämmande inflytande över villkoren för de tillhandahållande av inkvartering som dess förmedlingstjänst är hänförlig till, bland annat eftersom Airbnb Ireland varken direkt eller indirekt bestämmer beloppen för de hyror som begärs, såsom har konstaterats i punkterna 56 och 62 ovan, och bolaget inte heller gör något urval av uthyrare eller av de bostäder som erbjuds till uthyrning via dess plattform.
- 69 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 2 a i direktiv 2000/31, som hänvisar till artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535, ska tolkas så, att en förmedlingstjänst som, med hjälp av en elektronisk plattform, har till syfte att mot ersättning föra samman potentiella hyresgäster med yrkesmässiga eller icke-yrkesmässiga uthyrare som erbjuder kortvariga inkvarteringstjänster, samtidigt som även ett antal tjänster som är accessoriska till förmedlingstjänsten tillhandahålls, ska kvalificeras som en av "informationssamhällets tjänster" vilken omfattas av direktiv 2000/31.

Den andra frågan

Domstolens behörighet

- 70 Den franska regeringen har hävdad att det är uppenbart att EU-domstolen saknar behörighet att besvara den andra frågan, eftersom den hänskjutande domstolen har begärt att EU-domstolen ska avgöra frågan huruvida Airbnb Ireland omfattas av det materiella tillämpningsområdet för Hogue-lagen, och således tolka fransk rätt.
- 71 Det framgår emellertid av ordalydelsen i den andra frågan att den hänskjutande domstolen inte har frågat EU-domstolen huruvida Hogue-lagen är tillämplig på Airbnb Irelands verksamhet, utan huruvida denna lag, vilken den hänskjutande domstolen anser inskränker friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster, kan göras gällande mot Airbnb Ireland.
- 72 En sådan fråga, som har ett nära samband med den möjlighet som medlemsstaterna ges i artikel 3.4 a i direktiv 2000/31 att göra undantag från principen om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster samt dessa staters skyldighet enligt artikel 3.4 b i direktivet att till kommissionen och den berörda medlemsstaten anmäla de åtgärder som påverkar denna princip om fri rörlighet negativt, utgör en fråga som avser tolkningen av unionsrätten.
- 73 Domstolen är således behörig att besvara denna fråga.

Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till prövning

- 74 I andra hand har den franska regeringen gjort gällande att, eftersom den hänskjutande domstolen inte har kunnat fastställa att Airbnbs verksamhet omfattas av det materiella tillämpningsområdet för Hogue-lagen, innehåller den andra frågan inte en redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen av direktiv 2000/31 och den anger inte vilket samband som den domstolen anser finns mellan detta direktiv och Hogue-lagen. Denna tolkningsfråga uppfyller således inte de krav som ställs i artikel 94 i domstolens rättegångsregler och kan därför inte tas upp till sakprövning.
- 75 Såsom har angetts i punkt 30 ovan framgår det av den andra tolkningsfrågan att den hänskjutande domstolen anser att den förmedlingstjänst som Airbnb Ireland tillhandahåller via den elektroniska plattformen Airbnb omfattas av det materiella tillämpningsområdet för denna lag.
- 76 Eftersom den hänskjutande domstolen dessutom har funnit att nämnda lag är av restriktiv karaktär med avseende på sådana tjänster som den förmedlingstjänst som är i fråga i det nationella målet och den princip om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster som slås fast i artiklarna 1 och 3 i direktiv 2000/31, samtidigt som nämnda domstol har uppgett att den har svårt att tolka sistnämnda direktiv när det gäller frågan huruvida en sådan nationell lagstiftning som Hogue-lagen kan åberopas gentemot Airbnb Ireland, har den hänskjutande domstolen uppfyllt de minimikrav som anges i artikel 94 i rättegångsreglerna.
- 77 Under dessa omständigheter kan den andra frågan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 78 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida den lagstiftning som är i fråga i det nationella målet kan åberopas gentemot Airbnb Ireland.

- 79 Denna fråga är en följd av Airbnb Irelands argument att de bestämmelser i Hoguet-lagen som är aktuella i det nationella målet är oförenliga med direktiv 2000/31, och särskilt att Republiken Frankrike inte har uppfyllt de villkor i artikel 3.4 i direktivet som gör det möjligt för medlemsstaterna att anta åtgärder som begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.
- 80 Den andra frågan ska således förstås så, att den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida artikel 3.4 i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att en enskild i ett straffrättsligt förfarande, där det har framställts ett enskilt anspråk, kan motsätta sig tillämpningen på vederbörande av en medlemsstats åtgärder som begränsar den fria rörligheten för en av informationssamhällets tjänster som den enskilde tillhandahåller från en annan medlemsstat, när nämnda åtgärder inte uppfyller samtliga villkor som föreskrivs i denna bestämmelse.
- 81 EU-domstolen konstaterar inledningsvis att, såsom den hänskjutande domstolen har påpekat, den lagstiftning som är i fråga i det nationella målet begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster.
- 82 De krav som uppställs i Hoguet-lagen och som den hänskjutande domstolen har hänvisat till, det vill säga i huvudsak skyldigheten att inneha yrkeslegitimation, rör nämligen startande av verksamhet – i den mening som avses i artikel 2 h i) i direktiv 2000/31 – som gäller sammanförande av hyresvärdar som förfogar över bostäder och personer som söker denna typ av inkvartering, och dessa krav ingår inte i någon av de kategorier som omfattas av undantaget i artikel 2 h ii) i direktivet. Vidare är dessa krav tillämpliga bland annat på tjänsteleverantörer som är etablerade i andra medlemsstater än Republiken Frankrike och de gör det därmed svårare för dessa tjänsteleverantörer att tillhandahålla sina tjänster i Frankrike.
- 83 Enligt artikel 3.4 i direktiv 2000/31 får medlemsstaterna, när det gäller någon av informationssamhällets tjänster som omfattas av det samordnade området, vidta åtgärder som avviker från principen om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster, förutsatt att två kumulativa villkor är uppfyllda.
- 84 För det första ska, enligt artikel 3.4 a i direktiv 2000/31, den aktuella inskränkande åtgärden vara nödvändig för att säkerställa den allmänna ordningen, skydd av folkhälsan, allmän säkerhet eller skydd av konsumenter, den ska vidtas med avseende på en av informationssamhällets tjänster som faktiskt är till förfång för dessa mål eller utgör en allvarlig risk för att dessa mål inte uppnås, och slutligen ska den vara proportionerlig i förhållande till dessa mål.
- 85 För det andra ska den berörda medlemsstaten enligt artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktivet, innan ifrågavarande åtgärder vidtas och utan att det påverkar domstolsförfaranden, inbegripet förberedande förhandlingar och åtgärder som vidtas inom ramen för en brottsutredning, ha anmält sin avsikt att vidta de aktuella begränsande åtgärderna till kommissionen och till den medlemsstat på vilkens territorium tjänsteleverantören är etablerad.
- 86 Vad gäller det andra villkoret har den franska regeringen inte bestritt att Republiken Frankrike inte har anmält Hoguet-lagen till kommissionen eller till den medlemsstat i vilken Airbnb Ireland är etablerat, det vill säga Irland.
- 87 Domstolen påpekar inledningsvis att den omständigheten att nämnda lag antogs innan direktiv 2000/31 trädde i kraft inte kan medföra att Republiken Frankrike har befriats från sin anmälningsskyldighet. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 118 i sitt förslag till avgörande har unionslagstiftaren inte föreskrivit något undantag som ger medlemsstaterna rätt att bibehålla åtgärder som vidtagits före detta direktiv och som kan begränsa friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster, utan att iaktta de villkor avseende detta som föreskrivs i direktivet.

- 88 Det ska således avgöras huruvida den omständigheten att en medlemsstat har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 att i förväg anmäla åtgärder som inskränker friheten att från en annan medlemsstat tillhandahålla informationssamhällets tjänster, medför att den berörda lagstiftningen inte kan göras gällande gentemot enskilda, i likhet med konsekvenserna av att en medlemsstat har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 5.1 i direktiv 2015/1535 att i förväg anmäla tekniska föreskrifter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 april 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 54).
- 89 Härvidlag ska det för det första påpekas att det i artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 föreskrivs en precis skyldighet för medlemsstaterna att i förväg till kommissionen och den medlemsstat på vilkens territorium den som tillhandahåller den aktuella tjänsten är etablerad anmäla sin avsikt att vidta en åtgärd som inskränker den fria rörligheten för denna informationssamhällets tjänst.
- 90 Den skyldighet som föreskrivs i denna bestämmelse är således, med avseende på dess innehåll, tillräckligt klar, precis och ovillkorlig för att ha direkt effekt och kan följaktligen åberopas av enskilda vid nationella domstolar (se, analogt, dom av den 30 april 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 44).
- 91 För det andra är det, såsom framgår av artikel 3.2 i direktiv 2000/31 jämförd med skäl 8 i samma direktiv, utrett att direktivets syfte är att säkerställa fri rörlighet för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna. För att uppnå detta syfte finns en mekanism för kontroll av åtgärder som kan vara till förfång för detta syfte, vilken gör det möjligt för både kommissionen och den medlemsstat inom vars territorium tjänsteleverantören är etablerad att se till att dessa åtgärder är nödvändiga för att tillgodose tvingande skäl av allmänintresse.
- 92 Vidare framgår det av artikel 3.6 i direktivet att kommissionen, på vilken det ankommer att snarast möjligt undersöka huruvida de anmälda åtgärderna är förenliga med unionsrätten, är skyldig att, om den kommer fram till att de planerade åtgärderna är oförenliga med unionsrätten, uppmana medlemsstaten i fråga att avhålla sig från att vidta dessa åtgärder eller skyndsamt avbryta vidtagna åtgärder. Detta förfarande gör det således möjligt för kommissionen att förhindra att det vidtas åtgärder som – i strid med EUF-fördraget – hindrar handeln, eller åtminstone att förhindra att sådana hinder bibehålls, bland annat genom att föreslå ändringar av de berörda nationella åtgärderna (se, analogt, dom av den 30 april 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 41).
- 93 Såsom bland annat den spanska regeringen har påpekat, och som framgår av artikel 3.6 i direktiv 2000/31, följer av artikel 3.4 b andra strecksatsen i detta direktiv förvisso inte, till skillnad från vad som gäller artikel 5.1 i direktiv 2015/1535, en formell *standstill*-skyldighet för den medlemsstat som avser att vidta en åtgärd som inskränker friheten att tillhandahålla en av informationssamhällets tjänster. Såsom har påpekats i punkt 89 ovan ska dock den berörda medlemsstaten, utom i vederbörligen motiverade brådskande fall, på förhand till såväl kommissionen som den medlemsstat inom vars territorium tjänsteleverantören är etablerad anmäla sin avsikt att vidta en sådan åtgärd.
- 94 Mot bakgrund av de omständigheter som angetts i punkterna 89–92 ovan, utgör den skyldighet att göra en förhandsanmälan som införts genom artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 inte enbart ett krav på att lämna information som är jämförbart med det som var aktuellt i det mål som avgjordes genom domen av den 13 juli 1989, Enichem Base m.fl. (380/87, EU:C:1989:318, punkterna 19–24), utan en väsentlig formföreskrift som motiverar att icke anmälda åtgärder som begränsar den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster inte kan göras gällande gentemot enskilda (se, analogt, dom av den 30 april 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkterna 49 och 50).

- 95 För det tredje är, såsom kommissionen påpekade vid förhandlingen, överföringen på direktiv 2000/31 av domstolens lösning i domen av den 30 april 1996, *CIA Security International* (C-194/94, EU:C:1996:172) avseende direktiv 2015/1535, i ännu högre grad motiverad eftersom den anmälningsskyldighet som föreskrivs i artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 inte, såsom var fallet i nämnda mål, syftar till att förhindra att en medlemsstat vidtar åtgärder som omfattas av kommissionens befogenheter och som kan påverka friheten att tillhandahålla tjänster. Istället syftar anmälningsskyldigheten i artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 till att förhindra att en medlemsstat träder den befogenhet för när som, i princip, tillkommer den medlemsstat där den aktuella leverantören av en av informationssamhällets tjänster är etablerad.
- 96 Av det ovan anförda följer att en medlemsstats åsidosättande av sin skyldighet enligt artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 att anmäla en åtgärd som begränsar den fria rörligheten för en av informationssamhällets tjänster som tillhandahålls av en aktör som är etablerad i en annan medlemsstat medför att åtgärden inte kan göras gällande gentemot enskilda (se, analogt, dom av den 30 april 1996, *CIA Security International*, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 54).
- 97 I likhet med vad som gäller för tekniska föreskrifter som inte anmälts av medlemsstaten i enlighet med artikel 5.1 i direktiv 2015/1535, kan den omständigheten att en icke anmäld åtgärd som inskränker friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster inte kan göras gällande inte endast åberopas i samband med ett straffrättsligt förfarande (se, analogt, dom av den 4 februari 2016, *Ince*, C-336/14, EU:C:2016:72, punkt 84), utan även i en tvist mellan enskilda (se, analogt, dom av den 27 oktober 2016, *James Elliott Construction*, C-613/14, EU:C:2016:821, punkt 64 och där angiven rättspraxis).
- 98 I ett förfarande, såsom det som är i fråga i det nationella målet, där en enskild, i ett mål vid en brottmålsdomstol, har begärt ersättning av en annan enskild person för en skada som har sitt ursprung i den överträdelse som lagföringen avser, medför följaktligen den omständigheten att medlemsstaten har åsidosatt sin skyldighet enligt artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 att anmäla denna överträdelse, att den nationella bestämmelse i vilken överträdelsen är föreskriven inte kan göras gällande mot den enskilde och även att denne enskilde kan åberopa detta åsidosättande inte endast i samband med lagföringen av denne, utan även vad gäller det skadeståndsyrkande som en målsägande framställt som enskilt anspråk.
- 99 Med hänsyn till att Republiken Frankrike inte har anmält Hoguet-lagen och att de villkor som anges i artikel 3.4 i direktiv 2000/31, vilka det erinrats om i punkterna 84 och 85 ovan, är kumulativa finner domstolen att denna lag under alla omständigheter inte kan tillämpas på en enskild som befinner sig i en sådan situation som den som Airbnb Ireland befinner sig i i det nationella målet, oavsett om denna lag uppfyller de övriga villkor som föreskrivs i denna bestämmelse.
- 100 Mot bakgrund av det ovanstående ska den andra frågan besvaras enligt följande: Artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att en enskild i ett straffrättsligt förfarande, där det har framställts ett enskilt anspråk, kan motsätta sig tillämpningen på vederbörande av en medlemsstats åtgärder som begränsar den fria rörligheten för en av informationssamhällets tjänster som den enskilde tillhandahåller från en annan medlemsstat, när nämnda åtgärder inte har anmälts i enlighet med denna bestämmelse.

Rättegångskostnader

- 101 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

- 1) Artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel"), som hänvisar till artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, ska tolkas så, att en förmedlingstjänst som, med hjälp av en elektronisk plattform, har till syfte att mot ersättning föra samman potentiella hyresgäster med yrkesmässiga eller icke-yrkesmässiga uthyrare som erbjuder kortvariga inkvarteringstjänster, samtidigt som även ett antal tjänster som är accessoriska till förmedlingstjänsten tillhandahålls, ska kvalificeras som en av "informationssamhällets tjänster" vilken omfattas av direktiv 2000/31.
- 2) Artikel 3.4 b andra strecksatsen i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att en enskild i ett straffrättsligt förfarande, där det har framställts ett enskilt anspråk, kan motsätta sig tillämpningen på vederbörande av en medlemsstats åtgärder som begränsar den fria rörligheten för en av informationssamhällets tjänster som den enskilde tillhandahåller från en annan medlemsstat, när nämnda åtgärder inte har anmälts i enlighet med denna bestämmelse.

Underskrifter